

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

TIDNING FÖR TRÄDGÅRDSODLARE.

N° 9.

September 1869.

8:de årg.

Af denna tidning, som uteslutande sysselsätter sig med till trädgårdsodlingen hörande ämnen, utkommer ett nummer i hvarje månad. — Prenumerationspriset är för helt år, såväl å postkontoren och i bokhandeln, som hos redaktionen, *Två riksdaler riksmynt.* — Bref adresseras till *Redaktionen af Tidning för trädgårdsodlare, Stockholm & Experimentalfältet.*

Något för växtodlingens vänner att taga i betraktande.

Hos oss existerar i allmänhet icke särdeles mycket af hvad man i Tyskland kallar växtlibhabereri. Nog finnes det vänner af växtodling äfven hos oss, men vi tro att de sjelfva skulle vinna mer tillfredsställelse af sin växtodling och kunna verka mer i växtodlingens intresse, om de vid val af växter ginge tillväga på annat sätt än hittills. Det är en känd sak, att den som vill i något ämne skaffa sig en djupare insigt och erfarenhet eller deri vinna större skicklighet måste egna mycken uppmärksamhet eller öfning deråt, liksom att den som försöker sig i allt möjligt icke vinner någon nämnvärd insigt eller färdighet i något och kanske slutligen förlorar intresset för allt. Sådant är naturligtvis äfven förhållandet rörande trädgårdsodlingen. I samma mån någon eignar sig åt en viss specialitet deraf är det gifvet att han deri skall vinna större erfarenhet och större skicklighet än om han sysselsatte sig med alla dess olika brancher. Trädgårdskonsten är — hur ringa den än af mången må vara ansedd — föröfrigt så mångsidig och fordrar så mycken erfarenhet, färdighet och vetande att det är omöjligt för en människa, vore han ock det största snille, att skaffa sig grundliga insigter och fullkomlig färdighet i allt dithörande, helst en menniskoälder dertill vore alldeles för kort. Man har derföre allt mer och mer äfven på trädgårdskonstens område börjat tillämpa »arbetets fördelning» enär hvar och en af dess särskilda brancher alltför väl kräfvat sin man.

På samma sätt kunde de växtodlingens vänner som för sitt nöje på lediga stunder sysselsätta sig med växtodling, iakttaga ett slags arbetsfördelning och i stället för det hittills brukliga odlandet af hvarjehanda, slå sig på särskilda specialiteter, ty det är gifvet att man genom att inskränka sin verksamhet inom ett mindre omfång, i dess ställe skulle kunna drifva odlingen till större fullkomlighet och man skulle derigenom vinna vida mer tillfredsställelse af sin växtodling, än genom det vanliga odlandet af hvarjehanda. Man kunde alltså med hänsyn till det utrymme man har i fönster, i växthus eller på kalljord välja något eller några växtsläkten eller varieteterna af någon viss art, eller ock någon viss växtfamilj eller på annat sätt välja någon viss specialitet åt hvilken man

egnade sig såsom amatör. Då man sålunda inskränkte sin växtodling inom ett mindre omfång, kunde man i dess ställe skaffa sig så mycket fullständigare samlingar inom den specialitet man valt. Valet af växter berodde naturligtvis på hvars och ens eget tycke och det är väl bekant huru som detta hos olika personer är mycket olika. Emellertid är Floras rike så stort, trädgårdsvarieteterna så talrika och växternas fordringar i afseende på omvårdnad, växtplats o. d. så olika, att ingen behöfde vara synnerligt villrådig hvilken specialitet han, med hänsyn till sitt tycke och det utrymme och växtplats han hade att tillgå, lämpligen borde välja.

Bland växtsläkten som i första rummet torde komma i fråga att välja torde, med hänsyn till lokalens beskaffenhet och det utrymme som kan disponeras, vara *törnrosor, camellier, azaleer, pelargonier, fuchsier, primuler,* (hela släktet eller ock endast aurikler, *Primula Auricula*) *akasier, coniferer, rhododendrer, chrysanthemum, clematis, heliotroper, canna, begonier, caladier, ormbunkar* m. m. m. m.

Af prydnadsbuskar och träd finnas åtskilliga på arter och varieteter rika, vackra och intressanta släkten såsom: *Berberis, Crataegus, Caragana, Cornus, Lonicera, Philadelphus, Prunus, Pyrus, Ribes, Rubus, Salix, Sambucus* (har rätt talrikt med vackra varieteter), *Spiraea, Syringa* (har många varieteter), *Ulmus* m. å.

Den som älskar att egna sig åt odling af frukt- och andra ekonomiväxter, kan ha ett vidt fält för sin verksamhet, först och främst i fråga om fruktträden, men vill man förr se resultatet af sin verksamhet kan man ha att välja på krusbär, vinbär, hallon eller smultron, hvarjemte de många varieteterna af t. ex. ärtor och våra vanliga sädesslag m. m. d. äfven skulle kunna utgöra intressanta odlingsföremål för en amatör af dylikt. Korteligen, den som har tid och håg och har eller kan bereda sig lämpligt utrymme lærer väl äfven snart kunna bli öfverens med sig sjelf hvad han vill odla, men vi tro att trädgårdsodlingen skulle komma att vinna otroligt på om man i allmänhet följde den af oss antydda riktningen. I utlandet finnas åtskilliga dylika amatörer, som blifvit verkliga auktoriteter rörande den specialitet hvaråt de egnat sig och hvarföre skulle detta icke äfven kunna blifva fallet hos oss.

Om trädplanteringar och hvad som dervid bör iakttagas.

(Ur Kongl. Landtbruksakademiens tidskrift.)

Nyttan af trädplanteringar allestädes, der utrymme kan beredas för sådana, torde numera få antagas vara så allmänt känd och erkänd, att det här icke kan anses vara af nöden att yttra något derom. Rörande sjelfva förfarandet vid planteringarnes utförande, är kännedomen deremot ännu icke sådan den borde vara, och hvarom de talrika förfrågningar som rörande detta ämne ännu göras, bära vittne. Det torde därför icke vara alldeles utan gagn, oaktadt redan mycket finnes skrifvet derom, att här anföra det hufvudsakligaste af hvad som är att iakttaga i afseende på träds plantering.

1. *Beskaffenheten af de träd som skola planteras.* Nästan hvar och en som planterar träd vill nödvändigt att de redan vid planteringen skola vara så stora som möjligt, vanligen anförande såsom skäl, att det eljest kommer att dröja allt för länge innan de kunna få någon glädje eller gagn af dem. Hur mången har dock emellertid icke, om han lyckats, att till plantering erhålla riktigt stora träd, efteråt kommit under fund med, att han missräknat sig, att han ändå icke så snart fick någon glädje af träden, som han hoppats, ja att han ofta aldrig fick någon glädje af dem, när de efter att under några år fortlevat ett tynande lif slutligen gingo ut, och nu först kanske han inser, att han skulle förr uppnått sitt afsedda ändamål om han nöjt sig med smärre exemplar. Dessa skulle visserligen strax efter utplanteringen sett mindre ståtliga ut; men när smärre exemplar på långt när icke lida så mycket af flyttningen, som större, repa de sig förr och skänka i sjelfva verket förr den glädje man förväntar af sina planteringar.

Det är emellertid härmed icke meningen att påstå, det plantering af stora exemplar alltid skulle vara ofördelaktigt, tvärtom kan det stundom vara af synnerlig fördel, men exemplaren måste för sådant ändamål blifvit i trädskolan särskildt förberedda derpå. Det skulle således mycket väl låta sig göra, att plantera fruktträd som uppnått temligen betydlig storlek och redan burit frukt i flera år. Köparen skulle således på eftersommaren kunna infinna sig i trädskolan och utvälja de träd hvars frukter han tyckte bäst om, och det skulle till och med vara möjligt, att dessa träd oaktadt de upptogos och förflyttades till ett annat ställe och planterades, der skulle kunna fortsätta att växa och bära frukt, såsom om ingen omplantering hade egt rum. Den förberedelse träden för detta ändamål skulle underkastas vore följande. Då träden uppnått vanlig säljbar storlek upptagas de, rötterna skäras temligen skarpt tillbaka i afsigt att vinna en tätare rotkrona, hvarefter de åter nedplanteras. Denna omplantering förnyas sedan hvartannat år, så länge man för godt finner, eller tills träden uppnått den storlek man anser vara önskvärd. Vid alla dessa senare omplanteringar, underkastas rötterna

ingen vidare beskärning, än att de sårade eller afslitna rotspetsarne skäras släta. Detta sätt att gå tillväga för att få ganska stora träd, som med fullkomlig framgång låta omplantera sig, låter naturligtvis icke allenast verkställa sig med fruktträd, utan äfven alla andra trädslag, men man må dock besinna, att dylika träd skulle blifva ganska dyra — sannolikt 10, 12, 15 rdr eller mer, per stycke — och att frakten och inpackningen, i fall de skulle föras längre vägar, blefve kostsam, när de icke kunde inläggas i packor på vanligt sätt, utan måste ställas med rötterna i korgar, lådor eller dylikt.

Den, som icke vill bekosta sig på detta sätt särskildt förberedda träd, gör alltid bättre att plantera jernförelsevis små än stora exemplar. Emellertid behöfva dock icke exemplaren nödvändigt vara alltför små. Fruktträden kunna vara af manshöjd räknadt till toppen, och alléträden 9—12 fot höga och ändå fortkomma utmärkt väl, förutsatt att de äro uppdragna i trädskola och på det sätt det i bättre skötta sådana plägar tillgå, d. v. s. att träden i ungdomen blifvit skolade 2 eller 3 gånger.

Omsorgsfullt uppdragna exemplar af här nämnda storlek kunna betraktas såsom de förmånligaste att utplantera på väl förberedd jord då kostnaden för desammas inköp icke tages i betraktande, men det bör emellertid bemärkas att sådana exemplar, som i förhållande till de nyssnämnda, äro små, gå till i det minsta lika säkert, men äro billigare i inköp, och i fråga om utförande af planteringar i större skala är detta ingen likgiltig sak. Alltså, den som planterar endast några få exemplar må gerna taga så stora exemplar som med god framgång kunna planteras, hvaremot den som vill plantera i större skala, gör bättre att taga smärre, yngre sådana.

Hvad exemplarens beskaffenhet i öfrigt beträffar, böra de icke vara för frodväxta, d. v. s. icke växt i alltför fet jord, men de böra icke heller stått så magert att de se tynade och marväxta ut. Erfarenheten ådagalägger äfven, att träd uppdragna å lerhaltig jord hafva bättre framgång, utplanterade å hvilken jordmån som helst, än sådana som uppdragits på sandjord.

Beträffande buskväxter i allmänhet gäller om dessa hvad som blifvit sagdt om träd. Hvad häckplantor beträffar äro af de flesta sorter två, högst tre års plantor som blifvit skolade en gång de bästa: ty i fråga om dessa är det af väsendtlig vikt att de uppväxa jemnt eller att alla växa lika fort, på det att somliga icke mätte komma att förqväfa de plantor som stå dem närmast och häcken derigenom blifva ojemn och få öppningar, och andra än helt unga plantor får man aldrig att växa i det närmaste lika fort. Granplantor, hvilka i ungdomen växa ganska långsamt, kunna dock icke med fördel utplanteras till

häck förr än de äro 4 år gamla. — Skillnaden i priset å äldre eller yngre häckplanter är ock högst betydlig och bör äfven tagas i betraktande, så mycket mer som de billigaste plantorna vanligtvis lemna de bästa häckarne.

2. *Tiden för planteringen.* Genom särskilda för hvarje fall lämpliga åtgärder är det möjligt att med framgång plantera träd ute i det fria, hela året om. Under vintern med frostklimp, på sätt det flera gånger blifvit beskrifvet, men äfven midt i sommaren eller hvilken tid af densamma som helst är det möjligt att plantera träartade växter, under förutsättning att man under den tid de efter planteringen behöfva att repa sig, kan omgifva dem med en fuktig atmosfär, eller med andra ord, om de under denna tid få stå under en glasklocka eller dylikt, och egnas nödig skötsel. Ingendera af dessa metoder är dock användbar i stort och den senare är tillämplig blott i fråga om helt små planter, enär väl ingen någonsin läser komma att bekosta glasklockor tillräckligt stora för större exemplar. Här var ock blott meningen att antyda hvad som ligger inom möjlighetens gräns. Plantering med frostklimp, d. v. s. att man om vintern tager upp ett tillräckligt djupt dike rundt omkring trädet och gräfver sig sedan ned under dess rötter och sålunda lösbryter trädet med en rötterna åtföljande frusen jordklimp, är i sjelfva verket så dyrbart, att det blott sällan och möjligen blott en eller annan gång å t. ex. offentliga platser i större städer, kan komma i fråga att plantera träd på detta sätt.

Det kan således egentligen blott bli fråga om de båda årstiderna *våren* och *hösten* att välja på, för verkställandet af trädplantering. Af dessa båda årstider har våren otvifvelaktigt företräde och somliga sorter, nämligen sådana som äro i någon mån ömtåliga för vårt klimat, samt vissa träartade växter med lös ved såsom pilarterna, äfvensom små trädplanter kunna endast om våren planteras med god framgång. Likaledes kan å styfvare lerjord, synnerligast om den icke är fullständigt torrlagd, plantering med full framgång endast ske om våren. Vid plantering vartiden är det dock af allra största vigt att icke hvarken gräfvare gropar eller företaga sjelfva planteringsarbetet förr än jorden torkat så mycket att den fullständigt »reder sig», ty verkställes detta arbete medan jorden ännu är så sur, att den derunder har benägenhet att sammanklibba sig, medför detta ett högst ogynnsamt resultat. Att lättare, lösare jord i allmänhet blir förr tjenlig om våren, än tyngre jordmåner torde få anses vara allmänt känt.

Men om än våren kan på goda grunder och med stöd af vunnit erfarenhet antagas vara den tjenligaste årstid för trädplantering, så vidt dervid afses *alla slag* af träartade växter, är det derföre ingalunda sagt att det icke går an att plantera äfven om hösten. Det fanns en tid då man allmänt ansåg hösten vara den rättaste årstiden för detta arbete, och det gifvas de som påstå detta ännu, ehuru denna åsigt numera öfvergifvits af

alla, som i något större omfång och under en längre följd af år sysselsatt sig med dylika arbeten, så framt det som sagdt är fråga om *alla slag* af träartade växter. Sådana träd- och buskarter, som äro fullt härdiga för vårt klimat, såsom hägg, oxel, syren, hassel, rosenry, lärkträd, m. fl., såvidt det är fråga om något försigkomna exemplar och å icke alltför styf samt å fullständigt torrlagd jord, planteras med lika fördel om hösten som om våren, dock likväl alltid under förutsättning att det sker *tidigt* — icke sent — på hösten. Alla de träartade växter som äro tjenliga att plantera om hösten, avsluta sin växt för året så tidigt, att de i september hafva sina årsskott fullt utbildade eller mogna, hvilket igenkännes derpå att skotten fått den för arten egenomliga färgen, d. v. s. upphört att vara gröna, och att deras ändknopp eller toppöga är fullt utbildadt. Skulle emellertid sådana träartade växter, som enligt sin natur med framgång kunna planteras om hösten, stå i så bördig jord att de fortfara att växa t. ex. ända fram i september eller oktober, blifva de derigenom naturligtvis hänförliga till dem, som endast om våren böra planteras.

Den tid på hösten, som här i mellersta Sverige under vanliga förhållanden är den lämpligaste att plantera träd, är under senare delen af september och första dagarne af oktober, man kan dock ofta nog redan i första dagarne af september börja plantera, så framt sommaren varit varm så att årsskotten hunnit mogna i rätt tid, men man bör icke gerna fortsätta längre än till i medlet af oktober. Ju tidigare man emellertid kan göra det, desto bättre är det, ehuru naturligtvis alltid under den förutsättning att träden vunnit den utveckling eller med andra ord att årsskotten vunnit den stadga som är erforderlig för att planteringen med fördel skall kunna verkställas. Några gånger hafva uti augusti månad, till och med försöksvis i juli, planteringar verkställts å Kongl. Landtbruks-Akademiens experimentalfält, hvilka haft god framgång, men då här icke är meningen att förorda annat än sådant hvarom full visshet vunnits att det är praktiskt användbart, och enär några få enstaka försök äro för litet bevisande att derpå fota något bestämdt ömdöme, tillrådes icke så tidig plantering annat än möjligen såsom försök, och återstår ännu mycket i detta afsende att utröna för att komma till full visshet, rörande hvad som kan med fördel verkställas eller ej.

Barrträden, med undantag af lärkträdet, som i afseende på plantering mera är att hänföra till löfträden, planteras med god framgång i augusti så framt frågan icke gäller små planter, hvilka alltid med större fördel planteras om våren, enär de i annat fall lätt frysa upp om vintern, och är det af detta skäl som här ofvan föreslagits att små planter af alla sorters träartade växter böra planteras om våren. Men äfven mera försigkomna exemplar af barrträden planteras med lika om icke större fördel om våren som i augusti. Det

kan dock äfven vara en fördel att ha tillfälle att undångöra planteringen af dem under en årstid, då det jemförelsevis är mindre brådt.

Det är gifvet att då träd planteras så tidigt på hösten som här förordats, de då ännu äro försedda med löf. Den stundom gifna föreskriften, att tjenligaste tiden att plantera träd, är sedan löfvet affallit, förfaller således. Det fordras emellertid icke stor erfarenhet för att inse det opraktiska i en dylik föreskrift, så vidt meningen är att planteringen skall ske om hösten, ty unga fruktträd och åtskilliga andra bibehålla icke sällan löfvet ännu sedan jorden tillfrusit, men att plantera träd sedan marken är kälad, kan väl, hurudana åsigter man än i öfrigt måtte hysa, anses vara olämpligt. Vill man emellertid afplocka eller ännu bättre afskära eller afklippa de flesta löfven kan man göra det; nödvändigt är det emellertid icke.

Det har ofvan uppgifvits att vissa trädslag med lös ved, och sådana som icke äro fullt härdiga för vårt klimat, aldrig böra planteras om hösten, och detta torde böra närmare förklaras. Förhållandet är att ett träd som får kvarstå orubbadt på sin plats, bättre motstår vinterköldens inverkan, än ett på hösten planteradt, sannolikt till följd deraf att rötterna då äro bättre i stånd att ersätta de safter som köld och bläst bortföra från trädet, ty att utdunstning ifrån träden äfven under vintern eger rum om ock denna än är jemförelsevis obetydlig, torde kunna antagas. Vare sig nu härmed huru som helst, så har erfarenheten emellertid ådagalagt att nyplanterade träd lidit vida mer af vintern, än andra träd af samma art som fått orubbade kvarstå på sin växtplats. Träartade växter med lös ved visa sig i allmänhet i detta afseende lika med för klimatet ömtåliga träd, nemligen att de, planterade om hösten, lida af vintern och detta oaktadt de eljest kunna vara fullt härdiga. Sannolikt är detta en följd deraf, att deras lösare byggnad har en starkare utdunstning till följd, och att rötterna genom planteringen bringats i det tillstånd, att de icke kunna fullständigt ersätta det bortgångna. — Orsaken till att tidig höstplantering visar sig fördelaktigare än sen, torde äfven böra med några få ord beröras. Det är bekant att åtminstone vissa slag af träartade växter bilda nya rötter under höstmånaderna. Har man derföre planterat dem tidigt, rotfästa sig en del sorter något litet redan om hösten och äro således på våren färdiga att genast börja växa, men om ock inga nya rötter

på hösten utväxa, bildas ändock alltid, å i september planterade träd, det broskartade ämne (callus) i de sårade rotspetsarne, hvarifrån rötterna skola utbilda sig, så att nya rötter kunna utväxa, så snart gynnande väderlek om våren inträder, och i alla händelser hafva såren så tillvida läkts, att rötterna icke angripas af röta under vintermånaderna, hvilket deremot alltid sker på träd, som planteras sent på hösten. Att träd, hvarpå rotspetsarne tagit röta under vintern, skola få svårt att repa sig om våren, torde få anses vara gifvet, då man besinnar, att det just är från rotspetsarne de nya rötterna skola utväxa. Rätteligen borde man derföre om våren åter upptaga och beskära rötterna å alla sent på hösten planterade träd, men i sådant fall hade man ju då hellre kunnat uppskjuta planteringen till våren.

3. *Jordmän och plats.* Hvad jordmänen beträffar, så är en god, bördig, hvarken för styf eller lätt sådan och som genom afdikning är fullständigt torrlagd, tjenlig för de allra flesta trädartade växter, åtminstone sådana som det kan bli fråga om att mer allmänt plantera, och har erfarenheten visat, att man icke behöfver vara allt för ängslig i dessa afseenden, ty i sjelfva verket är det jemförelsevis få arter, som icke fördraga annat än en viss jordmån, nemligen ljungarterna och några andra, men dylika växter äro och hos oss högst obetydligt föremål för odling å kalljord.

För lätt sandblandad jord med torrt läge väljer man emellertid tallarterna, lärkträd, sötkörbärs- (fogelbärs-) träd, gråal, sykomorlönn och slöjdbjörk (*Betula verrucosa*) af träden. Af buskar cytisararterna, sibiriskt ärtträd, *Colutea*, *Berberis*, *Hippophaë*, *Myricaria*, m. fl. För fuktiga platser väljas klibbal, glasbjörk (*Betula odorata*), knackpil, hjolster och åtskilliga andra pilarter*) samt af buskar luddal (*Alnus pubescens*), dvärgbjörk, brakved (*Rhamnus frangula*), squattram m. fl. På sådan jordmån som hvarken är för styf eller lös och fullständigt torrlagd utan att dock ega en alltför hög och torr belägenhet, kan man som sagt plantera i det närmaste alla sorter träd och buskar och anses det derföre vara utan ändamål att särskildt namngifva några af dem som trifvas å jordmån och läge af nämnda beskaffenhet. (Forts.)

*) Pilarterna fordra nödvändigt en något fastare lerhaltig jord för att ha någon nämnvärd framgång. På dyjord t. ex. å mossar och dylika platser bli samma arter, som å fastare jordmän uppväxa till träd, endast buskar.

Några ord om aeklimatisering samt om behandlingen af för vårt klimat ömtåliga träd- och buskväxter.

(Ur Kongl. Landtbruksakademiens tidskrift för 1867.)

(Slut fr. nr 8.)

Så betydlig kan skillnaden vara, på tvänne så nära hvarandra belägna punkter, ja till och med helt nära intill Kinnekulle är förhållandet likartadt med det i Skara. Men på sjelfva Kinnekulle är jordmänen af en egendomlig mycket varm na-

tur*) och de ställen, nämligen Blomberg, Trolmen, Råbäck och Hellekis å hvilka valnötsträden och dylikt fortkommer så väl, ligga invid We-

*) Jordmänen hvilat på alunskiffer.

ners strand, så att frostnätterna infinna sig på hösten mycket sent, hvarpå såsom exempel må nämnas, att ett år, som dahlierna fröso bort i Skara den 17 september, såg jag sådana ännu den 15 november samma år stå i sin fulla prakt å de nämnde egendomarne på Kinnekulle, således nära två månader senare än de i Skara fröso bort. Det är lätt att inse, hvilket fördelaktigt inflytande ett sådant förhållande skall utöva på utbildningen och mognaden af träartade växters skott. På en lokal, der frost tidigt inträffar, förfrysa eller åtminstone skadas bladen tidigt och kunna sedan icke fullgöra sina funktioner till skottens och knopparnes utbildning och mognad; skotten bli derföre vecka och örtartade, så att de icke förmå uthärda vinterkölden, hvaremot om bladen ostörda af frost på hösten få länge vara i verksamhet, skotten och knopparne hinna fullständigare utbilda sig och derföre bättre uthärda vinterkölden.

Då man hos oss vill odla träd- och buskväxter, som under vanliga förhållanden skulle finna sommaren för kort, har man att iakttaga:

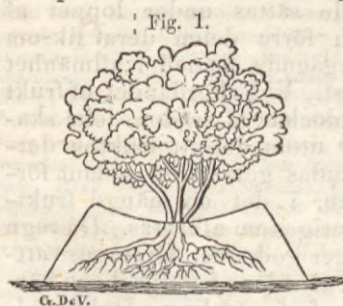
1:o. Att gifva växterna en varm, solrik plats, der de äro skyddade mot de kallare nordliga, vestliga och ostliga vindarne.

Skulle växterna tilläfvventyrs vara af sådana sorter, som icke riktigt kunna fördraga stark sol, så kunna genom några enkla skuggningsinrättningar solstrålarna förmildras.

2:o. Att välja en varm, mera lätt och torr än styf och fuktig jordmån, och som har någon lutning emot söder.

Man får dock tillse, att växterna under den första delen af sommaren, maj och juni månader, icke sakna nödig fuktighet i jorden för att kunna växa; under senare delen af sommaren böra de ha mera torrt, hvarigenom skottens mognad befrämjas.

Under sensommaren och hösten bör man söka vidtaga åtgärder för att afhålla fuktigheten från rötterna. Detta allt vinnes bäst genom att plantera växterna i upphöjda större kupor eller smärre kullar, hvilka under våren och försommaren gifvas den form fig. 1

afrundas kupan, så att den får den form fig. 2 framställer.

Regnet, som sedan faller, afrinner således från kupan, så att jorden i densamma hålles torr. Planteringen i sådana kupor medför ytter-

ligare den fördelen — det är nu endast fråga om ömtåliga växter, för alla andra växter äro kupor icke att rekommendera i allmänhet — att jorden i en sådan kupor starkare uppvärms af solen, så att rötterna får varmare, än om växten står på jemn mark.

möjligaste lägsta form.

Som luften närmare jordytan uppvärms mera af solstrålarna, än högre upp, så måste buskväxter som hållas lägre bättre hinna utbilda sig under sommaren, än de som äro högre. Dessutom är det äfven lättare att gifva en låg buske skydd mot vinterkölden än en hög.

4:o. Att på lämpligt sätt skydda växterna mot köldens och den tidiga vårsolens allt för starka inverkan.

Att här fullständigt afhandla täckning af växter, blefve för vidlyftigt och torde lämpligare sparas till en annan gång. Gällde det blott vid betäckning att skydda växten för köld, vore täckning den enklaste sak i verlden; men som det dervid gäller att, på samma gång växterna skyddas för så mycken köld, att de icke förfrysa, de icke få för varmt, så att de börja växa under täckningen, och att de icke få för surt, så att de ruttna, och slutligen att de icke sönderhackas af råttor, som gerna vilja inqvartera sig i täckningsämnet eller söka skydd derunder, så är täckning af växter verkligen ett bland de svåraste ämnena att utföra, såvida frågan är att genom betäckning skydda växter som tåla blott obetydlig köld. Och täckningen af sådana är ändock alltid vansklig, enär det är omöjligt att på förhand kunna beräkna den blifvande väderleken med alla dess vexlingar.

Sådana växter, som, oaktadt de erhållit en för dem så lämplig växtplats som möjligt, ändock icke uthärda vintern under betäckning af granris, anser jag emellertid icke löna odling i det fria, utan den som vill odla sådana växter må då heldre inslå dem i krukor eller baljor och öfvervintra dem inomhus. De växter, som blott behöfva skyddas för de våldsammare vexlingarne under våra vintrar, täckas med granris, om de äro låga, och lindas med halmband, om de äro höga. Bättre än att linda dem med halmband är dock att omgifva dem med rör i stående ställning. Att derjemte täcka växternas rötter med något löf eller dylikt är alltid välgörande. Jag har trott mig finna, att växterna uthärda bättre äfven till sina ofvan jord befintliga delar, om deras rötter erhålla lämpligt skydd emot kölden. Kongl. Landtbruksakademiens experimentalfält i september 1867. E. Lindgren.

Öfversigt öfver trädgårdsgöromålen i september månad.

Köksväxtodlingen.

Såning af frön. Såning af rädisor och spenat verkställes ännu. Rädisorna säs på lediga drifbänkar der de sedan vid behof kunna skyddas mot frosten genom fönster och mattor och kan man på sådant sätt vara försedd med rädisor till långt fram på hösten. Spenat som säs så sent att den endast hinner utbilda några få blad till vintern, plägar, om platsen är skyddad, uthärda vintern och blir sedan matnyttig tidigt på våren. Sockerrötter (*Sium Sisarum*) och körfvelrofvor, säs äfvenledes i denna eller nästa månad, ty sådda om våren gro icke fröen af dessa växter.

Diverse arbeten. Insamling af frö verkställes i den mån fröet mognar. Turkiska bönor skördas, så snart skarpere nattköld är att befara, äfven om de icke skulle vara fullt mogna, så fram (i fråga om krypbönor) man icke har tillfälle, att då nattfrost befares, täcka dem med mattor o. d., ty upphängda på en vind e. d. mogna de efter om de icke äro allt för litet utbildade, hvaremot om de få frysa, de gå helt och hållet förlorade. Mejram och timjan plägar man äfven skörda i denna månad emedan de försämras af starkare frost. All jord som blifvit ledig efter skördade köksväxter, bör helst strax den blifvit ledig omgrävas, eller åtminstone väl rengöras från ogräs, så att sådant icke lemnas att stå och sprida sina frön. Har man tillfälle att utföra gödsel på den del af den ledigblifna jorden som skall gödslas och antingen genast nedgräva den eller ock utbreda den för att längre fram vid tillfälle nedgrävas*) är detta fördelaktigt. Ogräset förföljes fortfarande, äfven på jord- och komposthögar, på det att det icke der må fröa sig och sedermera derifrån utspridas öfver trädgården.

Fruktodlingen.

Fruktträdens skyddande mot mask. Som mask på fruktträden, om ock i ringa mängd, i år visat sig, är det att befara att den nästa år skall komma att anställa stora förödelse, isynnerhet om nästa vår blir långsam och kall, så att maskarnes eller rättare larvernas utbildning hinner så att säga hålla jemna steg med löfvens utveckling. För att i möjligaste måtto skydda sig mot detta onda, måste man redan nu vidtaga åtgärder deremot. Den största skadan på fruktträden föröfvas vanligen af larven till frostfjärilen, *Geometra brumata*, och som honorna af denna fjärilart icke kunna flyga, måste åtgärderna vara riktade derpå, att hindra dem från att komma upp i träden för att lägga ägg. För detta ändamål omviras trädens stammar med 1, 2 eller 3

*) Att utbreda gödseln och någon tid låta den ligga ofvanpå jordytan innan den nedgräves anses icke vara skadligt. Se t. ex. Landtbrukspraktika af J. Arrhenius och C. A. Lindqvist första delen (Jordbrukslärans hufvudgrunder) sid. 105.

hvarf grofva halmband, sammanvirade af kort halm så att banden få så många utstående halmpipor som möjligt, derpå bestrykas halmbanden med tjära eller än bättre en blandning af 2 delar tjära och 1 del skältran, hvilken blandning har mindre benägenhet att tillhårdna än ensamt tjära. Denna påstrykning bör förnyas så ofta att halmbanden alltid äro försedda med ett klubbigt öfverdrag. Ett annat sätt är att, såsom nyss nämnts, ombinda stammen ett par hvarf med ett stadigt band af långhalm och ofvanpå detta bilda en ränna omkring stammen af lera eller en sammanbrukad blandning af lera och nötspillning och sedan i denna ränna gjuta tjära eller sådan blandning som ofvan nämndes. Intetdera sättet är dock fullt tillförlitligt utan i förening med den största påpasslighet, så att tjärkransarne alltid äro i för ändamålet fullt brukbart skick och det lærer till och med stundom inträffa att honan kan af hanen som är försedd med vingar, bli förd upp i trädet. Att störrar eller stegar uppresta mot träden, eller bärbuskar o. d. som räcka upp till någon af trädets qvistar kunna tjena till uppgång inses lätt liksom att dylika föremål böra undanrödjas. Tjärkransarne måste bibehållas i verksamt skick ända till dess att vintern på allvar inträder och säkrast är att låta dem qvarsitta ända till våren, emedan fjärilhonorna vid blidvåder stundom lära vara i rörelse hela vintern.

Plantering af fruktträd och bärbuskar. I början af månaden kan man med fördel plantera krusbärs- och vinbärsbuskar och i senare delen deraf planteras fruktträd med större fördel än längre fram på hösten. För fruktträd är dock, åtminstone enligt vår erfarenhet vårplantering i allmänhet att föredraga, men äfven i september ha vi stundom verkställt planteringar som haft utmärkt god framgång. För krusbär och vinbär är denna månad fullt ut så lämplig som våren.

Diverse arbeten. Bastet å de okulerade stammarne aflöses. Sättqvistar af krusbär och vinbär kunna fortfarande sättas under loppet af hela månaden, ehuru förra delen deraf liksom senare delen af föregående månad i allmänhet visar sig fördelaktigast. Vid skördandet af frukt erinras att den bör plockas af träden, icke skakas eller slås ned, ty utom det att frukten derigenom förderivas, skadas genom ett sådant förfarande sjelfva träden, i det en mängd fruktsporrar och qvistar derigenom afbrytas. Då regn fallit så att jorden eger god must, företages vattning med gödselvatten af sådana fruktträd och bärbuskar som äro i behof af gödsling. Dylik gödselvattning kan med lika fördel ske när som helst under loppet af hösten från senare delen af september till dess vintern inträder, men bör icke ske då jorden är torr, emedan rötterna då lätt kunna skadas af gödselvattnet, i händelse

detta är starkt koncentreradt. Det torde förstås af sig sjelft att vattning med gödselvatten måste ske med en viss försigtighet, ty eljest kan det hända att man dermed vattnar sina träd till döds. Det får nämligen icke om det är mycket koncentreradt användas i allt för stor mängd; är det så utspäadt att det till färgen liknar vanligt svagdricka, kan deremot rätt mycket användas deraf eller så mycket som fordras, för att ge träden en grundlig vattning.

Landskapsträdgården.

Plantering af träd och buskar. Alla sådana träd- och buskarter som tidigt fälla sina löf om hösten och tidigt utveckla dem om våren kunna nu planteras. Af träd fördraga de flesta barrträd, häskastanie, hägg, lönn, rön, oaxel, björk o. d. tidig plantering, hvaremot detta är mindre fallet med alm och i synnerhet poppel- och pilarterna. Hvar och en kan föröfrigt sjelf med lätthet undersöka, hvilka träd och buskar med framgång låta plantera sig tidigt på hösten om han med någon uppmärksamhet betraktar de träd och buskar han önskar plantera. De som tidigt avslutat sin växt för året, så att alla skotten blifvit fullt mogna och fasta kunna omplanteras i september, hvaremot det med dem som ännu fortfara att växa eller hvars skott icke uppnått fullkomlig fasthet, planteringen i alla händelser säkrast uppskjutes till våren. Vi upprepa dock att vi anse all plantering med större fördel

ske om våren än om hösten, men särskilda lokalförhållanden såsom varmt, torrt läge och lös jordmån kunna dock göra, att tidig höstplantering kan vara lika fördelaktig och det kan för mången vara godt att få ett arbete undangjort på hösten, hvartill tid näppeligen kunde disponeras om våren.

Diverse arbeten. Sättqvistar kunna, med undantag af pil- och poppelarterna, nu sättas af de flesta träartade växter, som låta fortplanta sig genom sådana. Frön som nu mogna insamlas. Huggning af häckar verkställes nu med fördel, hvarjemte beskärning af sådana trädslag, som blöda om de beskäras om våren, såsom lönn och björk nu med fördel kan företagas.

Blomsterodlingen.

Krukväxterna inflyttas nu allmänt, med undantag af sådana som utan olägenhet fördraga några graders köld. Efter inflyttningen erhålla de rikligt med frisk luft. Diverse krukväxter såsom fuchsier m. fl. inplanteras nu i krukor.

Diverse arbeten. Blomsterlökar ämnade till drifning, inplanteras nu i krukor och nedgrävas å en plats i det fria så djupt att jorden står några tum öfver krukorna. Diverse sorter liljor och åtskilliga andra fleråriga blomsterväxter som äro utblommade kunna fortfarande omplanteras. Infattningar af lavendel, timjan, buxbom, isop o. d. upptagas och omläggas. Frön insamlas, m. m.

Kortare uppsatser och notiser.

Lilium auratum på kalljord. Den utmärkt praktfulla *Lilium auratum*, som under de senare åren blifvit öfverförd från Japan till Europa och nu finnes tillgänglig i handeln, torde komma att blifva en af våra trädgårdars förnämsta prydnader äfven på kalljord. Under tecknad köpte i maj månad förlidet år en dylik lilja, hvilken i fjol blommade i krukorna och sedan stängeln vissnat ned, lät jag löken kvarstå i krukorna utan att gifva den vatten till i sista dagarna af september då jag utplanterade den på kalljord. Den visar nu då detta skrives, en fullkomligt utslagen stor praktfull blomma, oaktadt den varit utsatt för flera ogynnsamma förhållanden under våren och försommaren, såsom bristande uppmärksamhet, med skydd mot nattfrosten, kall och otjenlig väderlek m. m. Som dess blomning infaller nästan samtidigt med *Lilium candidum* anser jag *Lilium auratum* ega företrede framför *Lilium lancifolium* för kalljord, enär den sistnämnda blommar sent och således är mycket beroende af efter-sommarens väderlek. Jag har äfven under flera år odlat denna lilja på kalljord, äfven som de öfriga flesta kände sorter. *Lilium Szovitzianum (colchicum)* är af kraftig växt, och den första af liljorna som blommar i min trädgård; är utmärkt vacker och med angenäm lukt. *Lilium superbum (pyramidatum)* är äfven ganska täck. Hvad behandlingen beträffar, har jag alltid funnit att god humusrik jord, skyddadt syfritt läge och solens fulla tillträde äro oestergilliga vilkor om liljor skola trivas. Till täckning under vintern har jag användt ett tunnt lager af torrt löf, men föröfrigt ljung som är ett lätt täckningsämne och icke lemnar myror efter sig, hvilket ofta är fallet med granris.

Norrköping den 3 augusti 1869.

Johan Fredrik Carlsson.
Guldsmed.

Redaktionen får härmed betyga förf. sin tacksamhet för detta intressanta meddelande och skulle gerna se att äfven öfriga trädgårdsvänner inom vårt land ville följa exemplet och meddela de rön de ha tillfälle att göra, ty den som är nog lycklig, att få bedrifva trädgårdsskötsel ensamt för sitt nöje, är ofta bätt-

re i tillfälle att göra åtskilliga iakttagelser än den som nödgas egna sig deråt för sin utkomst.

Barnföreningar till småfoglars skydd (Ur Linnea). I Belgien har en hop barn, särdeles gossar, bildat ett sällskap för att skydda småfoglarnes bon och ägg mot plundring. Dessa snälla småfoglar, dessa träkrypare, dessa sångare af alla slag, äro icke allenast snälla, utan dessutom nyttiga. De förtära i stora massor mask, kryp och skadliga insekter, som förstöra våra träd, buskar och trädgårdsväxter. Desto fler dylika småfoglar, desto fler fredade bon, som finnas i grannskapet — desto säkrare kunna vi vara att växterna få behålla sina löf och frukterna förskonas för mask.

Linnea inbjuder därför alla de barn i hvars händer hon kommer, att bilda föreningar till småfoglars beskydd. Om gossarne tänka på hvilken skada de göra då de samla ägg och rifva ner fogelbon, skulle de ej skryta med sin raskhet, utan i stället åtaga sig att beskydda det de förut tanklöst förstört. Flickorna böra ingå i föreningen, icke derföre att de sjelfva bruka plundra fogelbon, utan derföre att tanken på att beskydda dem bör vara lika hos alla.

Vi ega ej rättighet att rubba dessa småfoglar, då de med kärlek och uppoffring af ro och frid kläcka sina ägg och fostra sina ungar — vi barn skola allraminst finna en glädje i att störa hemfriden i ett sådant bo. Tvärtom skola vi låta svalorna fritt bygga bon; ty de föra välsignelse med sig, och vi skola hänga upp starstunkar der stararne bygga sina, och hindra okynniga ungar att rif ner bon. Vår lön blir att småfoglarna öka sig och sjunga för oss hvarje sommar från solens första »gladning» till dess hon sjunker ner bakom skogarne i vester.

Om dylika föreningar till småfoglars beskydd ingås mellan flere eller färre barn i en ort, så uppträda sjelfva barnen verk-samma för en nyttig och allmänt gagnelig sak, och Linnea ber att få i sina spalter införa dels underrättelsen om när dylika föreningar göras, dels namnen på föreningens ledamöter. Linnea skall göra sig en glädje af om denna tanke äfven blef bar-

nens — och en heder af att bland sina läsare ega rätt många »Ledamöter i föreningen till Småfoglars beskydd».

Skynda på med den saken. Den bildade klassens barn böra föregå de öfriga klasserna med ett godt exempel. Heder åt dem, som vilja beskydda våra bästa, snällaste och tacksammaste vänner — Småfoglarne.

Calla aethiopia med dubbla blommor. Under tecknad såg i trädgårdstidningen för juni en notis om en ovanlig Calla-blomma och vill därför nämna att jag för 8 år sedan fick alla mina callor med alldeles dylik blombildning, hvarför många som sågo dem gaf dem namnet dubbla. Jag har sedan dess icke vidare erhållit dem sådana, men jag tror att om samma behandlings-sätt som då följdes skulle många kunna erhålla blommor af nämnde form. Behandlings-sättet var följande: Då jag i slutet af oktober för 8 år sedan ankom till den plats jag nu innehar stodo ännu alla växterna ute, emedan huset ej var färdigt hvare de skulle inrymmas, och icke heller blef det förrän i slutet af november och tillfölje deraf blefvo växterna mycket medtagna i synnerhet callorna. Vid sistnämnde tid omplanterades de i något större krukor uti vanlig bänkjord, hvarefter de ställdes ofvanpå ugnen, hvilken var så placerad att de kommo nära fönstren och på hvilken lagts 6 tum högt med fin sand. Genom den jemna undervärme de erhöilo började de snart att växa och frodades i hög grad och i april började de att blomma och voro blommorna mycket stora och alla, på det sätt som i juninumret beskrefs, dubbla. Jag hade då blott 6 exemplar men alla hade dylika blommor. Jag har sedan dess icke kunnat begagna samma plats öfver ugnen för callorna, emedan den behöfdes till en kur för öfvervintring af ananas och har därför icke fått dem att bilda dubbla blommor. Näsby i Bogsta den 25 juni 1869.

C. A. Öberg.

Upsala trädgårdssällskap hade den 1 augusti sin ordinarie sommarsammankomst vid K. Lustslottet Ulriksdal i närheten af Stockholm. Dervid beslöts att en utställning af trädgårdsalster skall ega rum i Upsala den 17 september och till hvilken Upsala läns hushållningssällskap i likhet med föregående år läser anslagit 100 riksdaler såsom bidrag till premier. Sällskapet som anlände med morgontåget och återvände först med aftontåget, använde dagen med att bese Ulriksdals vackra anläggningar, och allt öfrigt sevärdt. Anläggningarne voro till alla delar mycket väl hållna och åtskilliga blomsteranordningar, hvare färgad sand äfven fick medverka för att öka effekten, togo sig utmärkt väl ut.

Nytt nordiskt pomologiskt verk. Ligesom Frugt-dyrkningen i de senere Aar overalt i Norden er blefven Gjenstand for forøget Opmarksomhed, ikke blot blandt Gartnerne, men ogsaa hos Haveeiere og Landbostanden i Almindelighed, saaledes er ogsaa Dag for Dag den Erkjendelse bleven mere og mere levende, at Kjendskabet til de Frugtsorter, som særlig fortjene at dyrkes, i det Hele taget er usikker, og at der findes Trang til en paalidelig Veileder i denne Retning.

Undertegnede har derfor troet at burde henlede Her Redactorens Opmarksomhed paa et Værk, som det næppe vil være de drede Læsere af Deres Blad uvelkomment at stifte Bekjendskab med, og er jag derfor saa fri at tilstille Dem disse Linier til behagelig Afbenyttelse om De maatte finde Anledning til at indrykke dem i Deres Tidende.

I afvigte Aar sammtraadte 12 danske Gartnere (hvariblandt Undertegnede) i det Oiemed at stifte et Selskab, hvis Formaal skulde være at utbrede Kjendskab til de Frugtsorter, som særlig egne sig til Dyrkning her i Norden. I denne Hensigt traadte man i forbindelse med Eieren af et lithographisk Institut, Her Kunst-maler S. J. Grönvald i Svendborg, som fandtes villig til at virke i Forening med Selskabet, og udgik saaledes alt i Januar 1869 det første Prøvehefte af »Den danske Frugthave», ligesom der samtidig ndstetes Indbydelsler til samtlige Frugtdyrkere i Norden, saavel Gartnere som Godseiere og Enhver, som maatte være Interesse for Frugtavlens, med Anmodning om at maatte intræde som Medlem i Selskabet. Den Titel, man først havde paa tænkt at give Værket: »Den nordiske Frugthave» matte man dog ombytte med »den danske», i det man savnede virksom »Hjælp fra Broderlandene; denne tvivler man imidlertid ikke om at opnaa efterhaanden som Sagen bliver kjendt, og vil man da mulig paany optage den første titel. Til trædende Medlemmer, som ikke have anden Udgift end Abonnement paa Værket, behage at indsende Anmeldelser derom til Hr Handelsgartner Bruun ved Svendborg og Abonnement paa Værket kan tegnes paa ethvert kongeligt Postcontoir i de 3 nordiske Rige. Af Værket udkommer mannedlig 1 hefte i stort

Härmed följer såsom bilhang: Priskurant från Kgl. Landbruks-Akademiens Experimentalfälts trädskolor,

Format med couleur Omslag, som man, i den Forudsætning at det vil finde gunstig Modtagelse overalt i Norden, har formådet Forlæggeren til at levere til den, efter vore Forhold yderst billige Priis, 16 mark dansk Rigskmynt pr Aargang eller 12 Hefter indeholdende 36 Afbildninger med Text. Billederne ere baade naturtro og smukt udførte i Lithographi med Tonetryck, og Texten er kortfattet, men bestemt og tydelig. Frugterne ere fremstillede i forskjellige Stillinger, saaledes at saavel Stilk-som Bæge-Dannelsen træder tydelig frem, ligesom ogsaa en overskaaren Frugt (af æbler- og pære-Sorter) er vedføiet for at vise Kjærnehusets Dannelse, og en lille Green med Blade fuld-stændiggjør Afbildningen. Tegneren har med megen Forkjærlig-hed for Sagen forstaaet at opfatte det Characteristiske ved enhver Frugtsort og de alt udkomne Hefter love en heldig Fremtid for Værket; men et saa omfattende Foretagende kræver selvfølgelig og navnlig til den billige Priis rigelig Tilslutning for at trives, og haaber man at de forventninger man har knyttet til Broderlandene Sverig og Norge om virksom Deeltagelse i denne for det hele Norden saa vigtige Sag maa stadfestes. Vi have allerede fra et Par Sider erholdt Tilsagn om Indsendelse af Frugter fra Sverig i denne sommer, og er det at haabe at flere ville følge efter, ligesom vi i det Hele taget haabe at Nordens sagkyndige Mænd ikke ville unddrage os den Bistand, som et Værk af denne Natur (der kan kun trives ved fælles Samvirken af forenede krafter) i fuldt Maal behøver. Bidrag til Værket leveres af Medlemmerne af Selskabet, der omslutter Størstedelen af de fremragende danske Gartnere, ikke faa af Landets største Godseiere og en deel andre private Frugtdyrkere; men ingen Frugt optages for den er tilstrækkelig godkjendt, og i Tvivlsstilfælde agter Selskabet at raadføre sig med en af Europas første Pomologer, for at Værket i Sandhed kan blive, hvad det sigter til: en sikker og paalidelig Veileder i Frugthaven.

Glorup den 24 juli 1869.

Ditlev C. E. Eltzholtz.

Exem. Gartner.

I ett följande nummer skola vi rörande ifrågavarande arbete tillfoga några ord för egen del, f. n. hinna vi det ej.
Red. af tidn. för trädgårdsodlare.

Annonser.

Abonnement paa

Den danske Frugthave

å 16 mark dansk Rigskmynt pr Aargang, 12 Hefter i alt 36 Billeder med Text, modtages paa ethvert kongeligt Postcontoir i Sverig og Norge.

En ogift trädgårdsmästare med fullgoda kunskaper i alla delar af trädgårdsskötseln såväl i det fria som under glas önskar plats till hösten. Närmare upplysningar om den sökande har herr direktör E. Lindgren å Kongl. Landbruksakademiens Experimentalfält lofvat meddela.

Som flera såväl gifta som ogifta äldre och yngre trädgårdsmästare hos undertecknad annält sig önska platser till instundande höstflyttning kunna de trädgårdsegare som deraf äro i behoff för erhållandet af trädgårdsmästare anmäla sig hos undertecknad, hvars adress är Stockholm & Experimentalfältet.

E. Lindgren.

E. Wilh. Tjäders Fröhandel är n:o 1 Stora Nygatan 1 trappa upp, midt emot Elektriska Telegrafstationen.

Kataloger såväl öfver Frö som Trädskolealster och Dahlier utdelas gratis.

Innehåll:

Något för växtodlingens vänner att taga i betraktande. — Om trädplanteringar och hvad som dervid bör iakttagas, (forts). — Några ord om acklimatisering samt om behandlingen af för vårt klimat ömtåliga träd- och buskväxter. — Öfversigt öfver trädgårdsgörömlen i september månad. — Liliun auratum på kalljord. — Barnföreningar till småfoglars skydd. — Calla aethiopia med dubbla blommor. — Upsala trädgårdssällskap. — Nytt nordiskt pomologiskt verk.

STOCKHOLM, SIGFRID FLODINS BOKTRYCKERI, 1869.